

Úvodník

Vážené včelařky, vážení včelaři, právě jste otevřeli veřejné číslo e-Věstníku vydávaného Pracovní společností nástavek včelařů CZ, z. s. Jedná se o nepravidelný elektronický zpravodaj, který je zasílán členům PSNV do jejich emailových schránek obvykle minimálně jednou za měsíc. Všechna jeho dosud vydaná čísla naleznete [na webu PSNV](#). Vychází ve dvou podobách - emailové, která je pouze textová a grafické v souboru PDF (je vždy na webu), kde obvykle naleznete i fotografie aj. grafické prvky.

V tomto čísle e-Věstníku naleznete aktuální připomínku k monitoringu včel, výzvu k účasti v soutěži Med roku,

pozdávku na akci Chvála medu, informace o ukončení ročníku studijního oboru Včelař v Blatné a zamyšlení (nejen) nad včelí pastvou.

Rád bych Vás ještě upozornil na nové zajímavé položky na e-shopu PSNV. Jedná se o [Pouzdro na všechny učebnice Včelařství \(svazky I.-IV.\)](#). Pokud byste pak zakoupili celý [Soubor všech učebnic Včelařství \(svazky I.-IV.\)](#), je toto kartonové pouzdro (v ceně 170 Kč) zdarma.

Přeji Vám hodně radosti s Vašimi včelami.

Marek Konvičný

Aktuality

Letní slunovrat

Nedávny letní slunovrat mnoho z nás běžně ponechá bez povšimnutí. Najdou se však nadšenci, kteří vítají tento počátek léta udržováním prastarých rituálů, jako jsou tance, zapalování ohňů a pozorování východu slunce na zvláštních místech jakým je například [Stonehenge](#). I včelaři mají pro tento čas své rituály. Především vytáčejí med, ale pamatují také na rozvoj svých včelstev. Chovají nové matky a řízeně množí svá včelstva. No a když se jim věnují méně, než je třeba, ony se jim za to odvděčí... Předcházející hojnost včelí pastvy mnohá včelstva nezadržitelně vede k rozvoji rojové nálady.

A ještě něco se děje, skryto pod stříškami včelích úlů, nač by měl v tento čas včelař pamatovat. Včely postupně přestávají

chovat tolik trubců a začínají se zakládáním generací včel, které mají ve výborné kondici přečkat dlouhé zimní období až do další jarní sezóny. Je tady ale několik faktorů, které mohou jejich plány zhatit. Včelař všechny ovlivnit bohužel nemůže, ale z těch, se kterými je včelám schopen pomoci, by se měl věnovat alespoň těm nejmarkantnějším.

Mám na mysli parazitární onemocnění včel způsobené roztočem *Varroa destructor*. V období letního slunovratu je ideální čas pro vyřezání zavíčkované trubčiny, protože na jejich posledních buňkách se tou dobou koncentruje většina roztočů. Roztoči se v úlu většinou najdou nějakí už na jaře a svým nezadržitelným tempem se množí geometrickou řadou. Jakmile pak včely přestanou trubce chovat, vrhne se celá kohorta roztočů na dělníci plod, ze kterého má vyrůst odolná zimní generace včel.

To se jim ale nemůže podařit, vylíhnou se oslabené včely, které se mnohdy nedožijí ani podzimu, tím méně dalšího jara.

Chce-li tedy včelař dobře připravit svá včelstva na další sezónu, musí začít už nyní. Měl by vhodným způsobem monitorovat zdravotní situaci svých svěřenkyň a napadená včelstva ošetřit přípravky vhodnými pro toto období. Pro včelaře, kteří by mohli na zdraví svých včelstev v tomto čase přece jen zapomenout, přichází každoročně [Státní veterinární správa](#) s **Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace**. V ní se mají všichni, i ti méně znalí poučit a podle tam nařízeného bodu **ExM330**

povinně provádět letní monitoring varroózy a ošetření napadených včelstev.

Pro ty včelaře, kteří neví, jak povinný monitoring úspěšně provádět, zveřejňuje Státní veterinární správa na svých webových stránkách [Metodický pokyn pro chovatele včel k prevenci a tlumení varroózy](#). Najdete zde mnoho variant monitoringu, biologických či zootechnických metod tlumení i aktuální seznam registrovaných veterinárních léčivých přípravků.

Přeji vám úspěšnou přípravu zdárně přezimujících včelstev pro příští sezónu.

Petr Kellner

Med roku 2023

Letos bude PSNV-CZ, z. s. pořádat již 9. ročník soutěže **Med roku** při akci **Národní výstava medu v Brně s konferencí na téma "Med"**

ve dnech **14. až 15. října 2023**. Jedná se o prestižní soutěž o opravdu jediný "nejlepší" med roku v ČR. Vzorok medu procházejí certifikovanou laboratoří a odborné hodnocení medů v soutěži má na starosti tým pravidelně školených a zkušenských degustátorů. Veřejnost pak může také soutěžní medy laicky hodnotit v rámci zmíněné výstavy.

Účast v soutěži je ZDARMA, mimo poslání 2 ks sklenic medu již včelař nemá žádné další náklady (cena rozboru medu, kterou by včelař uhradil po odečtení dotace

ve výši 1 300 Kč je 430 Kč). V každé [soutěžní kategorii](#) získají soutěžící umístění na prvních třech místech **hodnotné ceny** (viz [seznam vítězů minulých ročníků](#)).

Jako každým rokem, tak i letos bude omezen počet vzorků v soutěži, proto se neváhejte co nejdříve přihlásit a odeslat svůj soutěžní vzorek medu.

Všechny detaily k soutěži a registraci naleznete na stránkách www.medroku.cz. Shrnutí postupu, jak se účastnit soutěže, naleznete [na konci stránky s podmínkami soutěže](#). Detailní informace k výstavě a včelařské konferenci, jejíž program právě připravujeme, budou později uvedeny na [webu PSNV](#) a [Facebooku PSNV](#).

Kancelář

Pozvánky

Chvála medu!

Letos již osmnáct let spolupřádá PSNV na [Horním hradě \(Hau-enštejn\)](#) u Ostrova nad Ohří, okr. Karlovy Vary, akci **Chvála medu**. Akce se koná v sobotu **5. srpna 2023**

od 10 do 17 hodin. Horní hrad, zasazený do svahů Krušných hor, nabízí kromě prohlídky vlastního působivého areálu také možnost návštěvy historického zrekonstruovaného arboreta.

Jak sami organizátoři uvádějí - **Chvála medu** jsou medové slavnosti, při kterých je mlsání dovoleno. Proč a jak včelařit se dozvíte v přednáškách pro laiky i odborníky. Na Chvále medu provede křest [Souboru všech učebnic Včelařství I.-IV.](#) včelař a herec Dejvického divadla Martin Myšička. Na stánku PSNV bude poradna pro začínající včelaře. Těšte se na ochutnávky a prodej veškerého myslitelného sortimentu z medu. Přednáškový program a další informace naleznete [ZDE](#).

Redakce

Různé

Noví absolventi oboru Včelař v Blatné

Koncem června úspěšně ukončilo 22 studentů dvouletý dálkový učební obor Včelař ve Středním odborném učilišti v Blatné.

Ústním zkouškám předcházela písemná část, obhajoba samostatných odborných prací a praktická zkouška. Všichni studenti závěrečné klání zvládli na jedničky a dvojky. Blahopřejeme.

Petr Texl

Včelí pastva - alfa i omega...

Včelaři velmi podceňvanou částí našeho oboru je včelí pastva. Tragické to je především v dnešní době, kdy je ČR jednou ze zemí EU s nejvyšší hustotou zavčelení (počet včelstev na km²), tedy nejpřevčelenější a současně i nejpřevčelařenější (počet včelařů na počet obyvatel). S nedostatkem včelí pastvy totiž nesouvisí jen nízký výnos medu pro včelaře, ale především stále horší zdravotní situace a kondice včelstev - díky nedostatku pylu.

Podle mého názoru, s ohledem na výše uvedené, by se měly okamžitě zrušit minimálně tzv. “začátečnické” dotace (popularita včelaření je taková, že nepotřebuje další podporu, nehledě na následek - kontraproduktivní převčelování krajiny). Za úvahu by také stálo přistoupit k nějaké formě regulací a ozdravení oboru - např. povinné přezkoušení základních znalostí z oboru - jako to mají např. [rybáři](#) (rozsah a náročnost podobná [zkoušce z myslivosti](#) by byla teprve přínosem, ale to už je spíše sci-fi). Základní povinná zkouška ze včelařství by mohla být tím správným širokospektrým lékem pro obor. Tyto mé myšlenky jsou však mimo hlavní téma mého článku a zasloužily by širší rozvedení a diskusi nad směřováním našeho oboru. Vráťím se tedy ke včelí pastvě.

Jak tedy na to?

K tomu, abychom mohli pomoci včelám, musíme nejprve pochopit, že pro včely zásadně zajímavých rostlin a dřevin je jen zlomek z celkově okolo nás rostoucí flóry a dovzdělat se v tomto tématu.

K prohloubení znalostí doporučuji např. knihy našeho předního odborníka na dané téma (*Ing. Oldřich Haragsim, CSc.*) Včelařské dřeviny a byliny a Medovice a včely, které vyšly u různých nakladatelství již v několika vydáních. Tématu se také věnuje část naší knihy [Včelařství III.](#), kterou Vám vřele doporučuji. Existují samozřejmě i jiné knihy a články na dané téma - čím více zdrojů budete mít, tím lépe.

S ohledem na nastudování včelařsky významných rostlin a dřevin, jejich **nektarodárnost** a **pylodárnost** je potřeba rozmnožovat a sázet je co nejvíce rozložené po celé krajině. Je potřeba také zohlednit kdy kvetou, či kdy je na nich medovicová snůška. Ideální pro včely je pokrytí pastvy – zdůrazňuji: **po celý rok**. Proto bychom měli pozorovat krajinu kolem nás, kdy a co kde kvete a jak moc si toho všimají včely. V kontextu celého roku a našeho okolí bychom pak měli hledat “díry” a snažit se je naší výsadbou zacelit.

Tipy okrasné i léčivé

I některé ozdobné květiny mohou být pro včely zajímavé. V tuto dobu např. můžete pozorovat v parcích a skalkách včelami hučící **Šalvěj hajní** v různých kultivarech - např. Schneehügel (bílá), stejně jako všechny ostatní fialově, růžově, či modře kvetoucí - Blue Queen, Rose Queen, Plumosa, Marcus, aj.

Vaší pozornosti by rozhodně neměla uniknout **Třapatkovka**, známá asi více pod názvem **Echinacea**. Je to léčivka, ozdoba, ale i včelařská bylina. Kvete od července až do podzimních mrazů (pokud ji budete postupně seřezávat). Na jediném květu této krásné byliny jsem jednou napočítal neuvěřitelných 23 včel

a 2 motýly. Ano, nejspíše si zasadíte jen několik těchto rostlin a bude to jako kapka vody v moři, ale kapka ke kapce...

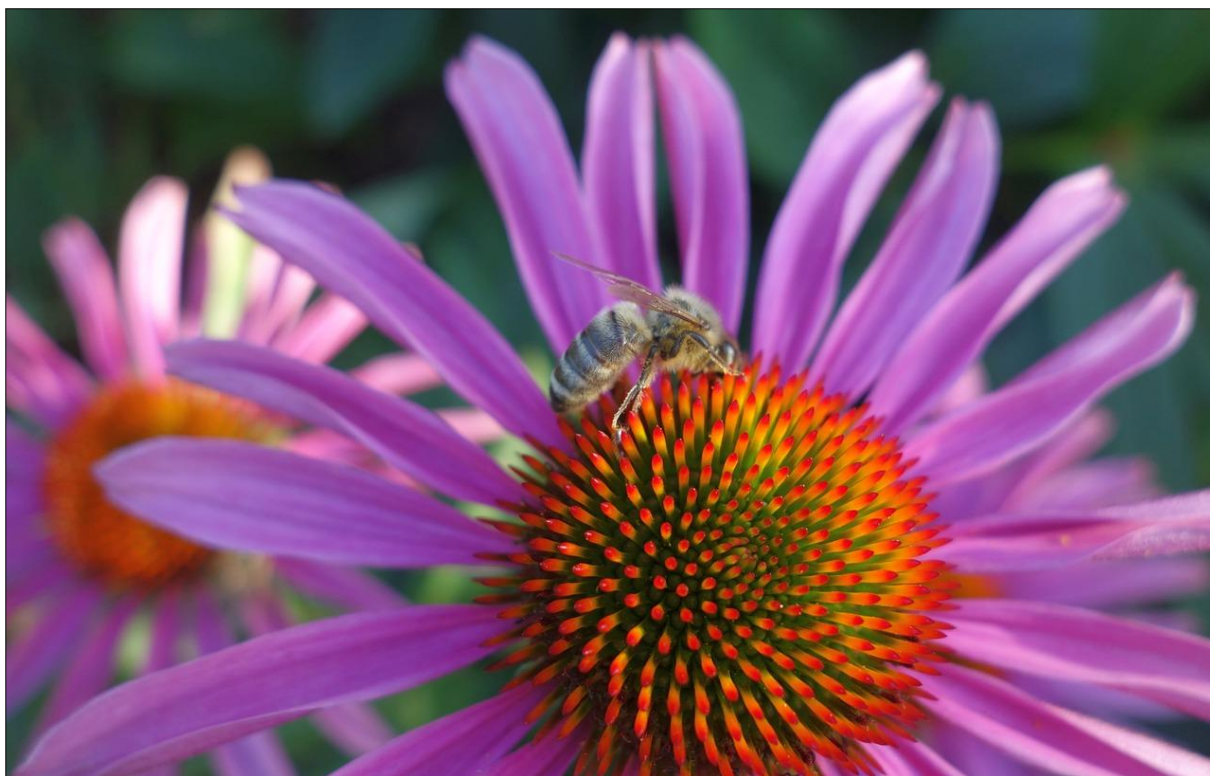
Med ze snůšky z těchto bylin bude velmi zajímavě vonící po bylinkách a má velkou

šanci se např. umístit na předních příčkách naší prestižní soutěže [Med roku](#).

Marek Konvičný

Šalvěj hajní Schneehügel

Třapatkovka nachová (Echinacea purpurea)